

Изх. № 556/27.06.2014 г.

**ДО
ПРЕЗИДЕНТА
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Г-Н РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ**

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПЛЕВНЕЛИЕВ,

На 18 юни 2014 г. 42-то Народно събрание прие на второ четене Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на конкуренцията. Основната цел, която е заложена в закона, е да се допълни и усъвършенства съществуващата правна уредба за защита на конкуренцията в Република България. Необходимостта от създаването на нови правни норми в тази насока беше предизвикана от все по-нарастващото прилагане на нелоялни търговски практики (НТП) от различни стопански субекти, повечето от които разполагащи със значителна пазарна мощ или със значителни бизнес ресурси. Тази тенденция се засили след навлизането и установяването на нашия пазар на големите мултинационални вериги за търговия, поради което въпросите, свързани с НТП, започнаха все по-често да бъдат във фокуса на общественото внимание.

Макар ЗИД на Закона за защита на конкуренцията да е сравнително предпазлив по отношение на въведени регулаторни мерки, той съдържа две основни постижения, които категорично следва да бъдат приветствани.

На първо място това е въвеждането в българското бизнес право на фигурата “сила при преговаряне” (bargaining power) и на забраната за злоупотреба с такава сила. Чрез забраната за злоупотреба с такава сила разчитаме да се преустанови, респ. предотврати възможността за едностранно необосновано налагане на неблагоприятни търговски условия. С такива неблагоприятни и нелоялни търговски условия изобилства не само практиката на нашите членове (като такива са посочвани например “такса за покриване на вътрешни административни разходи (!!!) в резултат на включване на стоките на доставчика в магазин”, “фиксиран бонус оборот”, “фиксиран бонус оборот за участие в промоционална кампания”, “разтоварване за своя сметка на стоките на посочените в заявката места”, доставка на стоката “на всеки друг адрес, допълнително посочен от купувача в рамките на срока за изпълнение на заявката за доставка” и др.), но и тази, която се посочва от други стопански субекти в публичното пространство (такива са например различни такси – входна такса, такса за листване, такса брандиране, такса “рожден ден”, такса “юбилей” и др. – както и бонуси, премии, санкции и други подобни, които се налагат едностранно от страна на икономически по-мощния субект). В тази връзка следва да се има предвид и това, че в посочените случаи обикновено се правят немалки по размер разходи за установяване на търговски отношения с големите търговски вериги (встъпителна такса за установяване на търговски отношения), което от своя страна представлява и допълнителен мотив за тяхното продължаване въпреки налаганите (без опция за коментари или преговаряне) подобни условия. Това допълнително утежнява положението на малките и средни предприятия и то особено във времена на кризисна и посткризисна икономическа ситуация. Описаните нелоялни

търговски практики бяха констатирани още в предишното 41-то Народно събрание, където беше внесен подобен на приетия (и дори още по-рестриктивен) проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита на конкуренцията, който беше подкрепен от всички парламентарни групи, като единствено преждевременното разпускане на 41-то Народно събрание попречи на приемането на закона.

На второ място безспорно достойнство на приетия закон е предвиденото в него задължение за определена категория търговци на храни да изготвят проект на типов договор или общи условия за доставка на храни, които да изпращат на Комисията за защита на конкуренцията и да публикуват на страницата си в Интернет. Чрез предвиждането на това задължение законодателят е осигурил не само необходимата прозрачност при договорния процес, но и възможността за ефективен ex post контрол от страна на регулатора при несъответствие между договорните условия и правилата за конкуренция.

Тук е мястото да посочим, че проблемите, свързани с НТП, са добре познати, а в последното десетилетие дори са в центъра на вниманието на редица държави-членки на Европейския съюз, а вече и на самия Европейски съюз. Еманация на тази значимост на проблематиката беше публикуваната през 2013 г. от Европейската комисия Зелена книга относно нелоялните търговски практики по веригата за доставки на хранителни и нехранителни стоки между стопански субекти в Европа, целта на която е да идентифицира най-често прилаганите НТП, да направи преглед на съществуващите нормативни и правоприлагащи разрешения в отделните държави-членки, както и да предизвика публична дискусия за пътя, който трябва да се следва за преодоляване, респ. недопускане на НТП. Всичко това показва, че към днешна дата липсва единно европейско специално законодателство относно НТП. Това означава, че до приемането и прилагането на такова всяка държава-членка разполага с възможността за предприемане на национално ниво на съответни мерки, целящи преодоляване на пробемите, свързани с НТП. От тази възможност са се възползвали голяма част от държавите-членки на ЕС като например Германия, Франция, Унгария, Португалия, Италия, Чехия, Словакия, Белгия и други, които или са въвели допълващи разпоредби относно едностранното поведение на предприятия в съответния национален закон, защитаващ конкуренцията, или са приели специално законодателство за НТП.

Изложените по-горе доводи мотивират категоричното ни становище, че приетите изменения и допълнения в Закона за защита на конкуренцията съответстват на правото на ЕС, както и на нивото на законодателна интервенция и на добрите практики в държавите-членки на ЕС по отношение на проблемите, свързани с НТП. Не само ЗИД на ЗЗК, но и много аспекти от въпросите, свързани с НТП, бяха дълго време обсъждани и дискутирани както на държавно ниво, така и между различни професионални бизнес организации и неправителствения сектор. Тези въпроси бяха и продължават да бъдат във фокуса на общественото внимание и в публичното пространство, въпреки някои откровено манипулативни и популистки становища, които могат да се срещнат там. Независимо от тях Асоциацията на индустриалния капитал в България изразява твърдата си позиция в подкрепа на приетите текстове от Закона за защита на конкуренцията, както и убеждението в тяхната навременност и полезност за подобряване на конкурентната среда на българските пазари и за недопускане на НТП при осъществяване на стопанска дейност в Република България.

С УВАЖЕНИЕ,

ВАСИЛ ВЕЛЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА
АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ